

Casa di Cura Valle Fiorita s. r. l. proti Itálii, rozsudek ze dne 13. 12. 2018 - K nevykonání pravomocného rozhodnutí soudu o vyklizení nemovitosti ve světle práva na přístup k soudu

Stěžovatel: Casa di Cura Valle Fiorita s. r. l.

Žalovaný stát: Itálie

Číslo stížnosti: 67944/13

Datum: 13.12.2018

Článek Úmluvy: čl. 1 Protokolu č. 1
čl. 6 odst. 1

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: ochrana majetku, právo na výkon konečného soudního rozhodnutí, přístup k soudu, vyklizení nemovitosti

Český právní řád: čl. 11 Listiny základních práv a svobod
§ 208 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
§ 340 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

Významnost: 2

K nevykonání pravomocného rozhodnutí soudu o vyklizení nemovitosti ve světle práva na přístup k soudu

Autorský komentář:

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „Soud“) se týká vykonatelného soudního rozhodnutí, kterým soudce v přípravném trestním řízení nařídil vyklizení nemovitosti. Rozhodnutí mělo poskytnout ochranu vlastnickému právu stěžovatelky, zabránit pokračování v páchání trestného činu a zachovat celistvost nemovitosti, jelikož tato byla násilně a bez jakéhokoliv právního důvodu obsazena cizími osobami. Rozhodnutí ovšem až doposud nebylo vykonáno. Vnitrostátní orgány odůvodňovaly svůj postup zejména nemožností najít alternativní ubytování, a to především v důsledku finančních problémů městského úřadu a rizikem následného narušení veřejného pořádku.

Soud ve svém rozsudku uvedl, že právo na výkon rozhodnutí je jedním z aspektů práva na přístup k soudu a že výkon rozhodnutí musí být považován za nedílnou součást „řízení“ ve smyslu čl. 6 Úmluvy. Na jedné straně uznal, že společenské aspekty a obavy z narušení veřejného pořádku mohou odůvodnit určité obtíže a časovou prodlevu ve výkonu rozhodnutí o vyklizení nemovitosti.

Dlouhodobou nečinnost italských vnitrostátních orgánů podle Soudu nicméně nebylo možné omluvit žádným způsobem a nedostatek prostředků podle něj nemohl sám o sobě představovat dostatečný důvod pro nevynucení soudního rozhodnutí. Soud tak konstatoval porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Soud tuto stížnost posuzoval také z pohledu práva na ochranu majetku ve smyslu čl. 1 Protokolu č. 1. Zdůraznil, že skutečný a účinný výkon práva pokojně užívat svůj majetek vyžaduje od státu nejen nezasahovat do výkonu tohoto práva, ale obsahuje i pozitivní závazky, a to zejména pokud existuje přímý vztah mezi opatřením, které stěžovatel může legitimně očekávat od vnitrostátních orgánů, a výkonem práva stěžovatele ke svému majetku. Soud v tomto případě nemohl akceptovat takovou dobu, po kterou nedošlo k výkonu rozhodnutí vnitrostátními orgány (a jež i nadále přetrvává) a která je spojena s absolutním neposkytnutím informací o krocích, které vnitrostátní orgány podnikly s cílem tento stav ukončit. Soud uzavřel, že vnitrostátní orgány měly po dostatečném časovém úseku pro nalezení uspokojivého výsledku přijmout nezbytná opatření k výkonu soudního rozhodnutí, a proto shledal rovněž porušení čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě.

I z pohledu české právní úpravy je předmětné rozhodnutí zajímavé, jelikož potvrzuje, že výkon rozhodnutí soudu je součástí práva na přístup k soudu ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Tam, kde má být výkonem rozhodnutí poskytnuta ochrana majetku, má navíc stát povinnost (pozitivní závazek) tuto ochranu poskytnout a porušení dané povinnosti může být porušení daného závazku podle čl. 1 Protokolu č. 1.

(Zpracoval JUDr. Pavel Simon)

SKUTKOVÝ STAV

Stěžovatelka, společnost Casa di Cura Valle Fiorita S. r. l., je italská společnost s ručením omezeným, jež je vlastníkem budovy v Římě. Tato budova byla od roku 1971 po dlouhou dobu užívána na základě příslušných smluv nemocnicí San Filippo Neri. Od roku 2011 ovšem zůstala neobydlená. Dne 6. 12. 2012 skupina přibližně 100 lidí násilně pronikla do této budovy a začala v ní bydlet. Stěžovatelka ve stejný den podala u státního zástupce trestní oznámení, ve kterém uvedla, že došlo k zásahu do jejího práva vlastnit majetek, a proto požadovala vyklizení nemovitosti. V průběhu následujících sedmi měsíců stěžovatelka podala dalších jedenáct trestních oznámení. Soudce v přípravném řízení nařídil rozhodnutím ze dne 9. 8. 2013 vyklizení nemovitosti. V tomto rozhodnutí bylo uvedeno, že budova byla obsazena zhruba 150 osobami a že za obsazením stojí hnutí na ochranu práva na bydlení. Tyto osoby dokonce začaly upravovat prostory nemovitosti například tak, že postavily ploty pro omezení vstupu do objektu.

Dne 3. 3. 2015 požádala stěžovatelka správní orgány o výkon rozhodnutí ze dne 9. 8. 2013. Z důvodu následné nečinnosti správních orgánů se stěžovatelka nicméně obrátila ke správnímu soudu. Římský prefekt k tomu uvedl, že za účelem vystěhování osob je nezbytné získat předcházející záruky od městského úřadu o přestěhování těchto osob do jiných prostor. Jelikož takové záruky nedostal, nemohl ani nařídít vystěhování. Dne 30. 3. 2016 prefekt požádal městský úřad o zajištění alternativního ubytování pro obyvatele budovy tak, aby mohl provést vyklizení nemovitosti. Mezi tím římský okresní soud nařídil stěžovatelce, aby uhradila platbu přibližně 30 000 eur za spotřebu elektřiny za roky 2013 a 2014. Stěžovatelka měla rovněž povinnost zaplatit daň z nemovitých věcí. Řízení, které bylo zahájeno dne 6. 12. 2012 stěžovatelkou, i nadále probíhá a je ve fázi předběžného šetření.

Stěžovatelka tak podala stížnost k Soudu, v níž tvrdila, že její právo na přístup k soudu podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy a právo na ochranu majetku podle čl. 1 Protokolu č. 1 byla porušena, a to zejména tím, že došlo k selhání vnitrostátních orgánů při výkonu soudního rozhodnutí.

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

1. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ÚMLUVY A ČLÁNKU 1 PROTOKOLU Č. 1 K ÚMLUVĚ
2. Stěžovatelka namítala nevykonání rozhodnutí soudce přijaté v přípravném řízení ze dne 9. 8. 2013, kterým bylo nařízeno zajištění a následně i vyklizení nemovitosti. Dovolává se svého práva na účinnou soudní ochranu zaručeného čl. 6 odst. 1 Úmluvy, který zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla (...) v přiměřené lhůtě projednána (...) soudem (...), který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích (...).“

22. Stěžovatelka dále namítá, že dlouhodobá nemožnost znovu užívat vlastní nemovitost, která byla obsazena bez právního důvodu třetími osobami, představuje porušení práv na pokojné užívání jejího majetku tak, jak je stanoveno v čl. 1 Protokolu č. 1. Toto ustanovení zní:

„1. Každá fyzická nebo právnická osoba má právo pokojně užívat svůj majetek. Nikdo nemůže být zbaven svého majetku s výjimkou veřejného zájmu a za podmínek, které stanoví zákon a obecné zásady mezinárodního práva.

2. Předchozí ustanovení nebrání právu států přijímat zákony, které považují za nezbytné, aby upravily užívání majetku v souladu s obecným zájmem a zajistily placení daní a jiných poplatků nebo pokut.“

3. K přijatelnosti

4. Vláda uvádí, že stěžovatelka neuplatnila své právo na pokojné užívání svého majetku před civilním soudem a že navíc ani neprokázala svůj úmysl užívat svoji nemovitost po skončení smluvního vztahu s nemocnicí San Filippo Neri.
5. Vláda dále poznamenává, že stěžovatelka čekala do 25. 5. 2015, tedy dva roky, než podala žalobu ke správnímu soudu, kde namítala nečinnost správních orgánů. Podle vlády tedy stěžovatelka předtím, než se obrátila na Soud, nevyužila plně a řádně opravné prostředky, které měla k dispozici podle vnitrostátního práva.
6. Vláda nakonec poukazuje na nařízení s mocí zákona č. 14 ze dne 20. 2. 2017 a na soudní ochranu poskytovanou vlastníkům, jejichž nemovitost je násilně obsazena.
7. Stěžovatelka s tvrzeními vlády nesouhlasí. Zaprvé uvádí, že bezodkladně uplatnila svá majetková práva ke své nemovitosti, když podala trestní oznámení proti násilnému obsazení svého majetku ve stejný den, kdy k tomuto obsazení došlo, tj. 6. 12. 2012. Dále uvádí, že v květnu 2015 byla nucena obrátit se na krajský správní soud, neboť správní orgány byly nečinné i navzdory mnoha návrhům na výkon dočasného zajištění nemovitosti, jež bylo nařízeno v srpnu 2013 v rámci přípravného řízení soudcem v Římě.
8. Stěžovatelka připomíná, že vnitrostátní právo jí neposkytlo účinný prostředek nápravy, který by jí umožnil uplatnit její práva. Důkazem toho je, že až do 30. 3. 2016, tedy více než tři roky po obsazení budovy, vnitrostátní orgány aktivně nehledaly alternativní ubytování, aby bylo možné k vyklizení nemovitosti přistoupit. Pokud jde o civilní prostředek nápravy, stěžovatelka se domnívá, že s ohledem na okolnosti případu by civilní žaloba proti osobám, které budovu obsadily, neměla žádnou šanci uspět. Upřesňuje, že identita těchto osob nebyla vnitrostátními orgány nikdy zjištěna a že neví, jak by soudní úředník jmenovaný civilním soudem mohl přijít do kontaktu s dotčenými jednotlivci, když vnitrostátní orgány neprovedly zajištění budovy, a to navzdory rozhodnutí soudce učiněném v přípravném řízení.
9. Stěžovatelka dále uvádí, že v době, kdy došlo k obsazení nemovitosti, probíhaly i nadále závěrečné práce kliniky a demontáž zdravotnického zařízení. Domnívá se tedy, že tvrzení vlády o jejím nezájmu budovu užívat není relevantní.
10. Stěžovatelka nakonec dodává, že nařízení s mocí zákona č. 14 z roku 2017, které nabylo účinnosti až po podání stížnosti, ještě více omezuje její práva jako vlastníka nemovitosti obsazené jinými osobami, a to v takovém rozsahu, že dává široké pravomoci prefektovi na zajištění ochrany práv osob, jež obsadily nemovitost, přičemž náhrada vlastníkovi se poskytuje pouze v případech podvodného jednání nebo závažného pochybení prefekta.

11. Soud nejprve uvádí, že tvrzení vlády v podstatě představuje námitku nevyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy, a že je tedy třeba zkoumat otázku přijatelnosti stížnosti.
12. Připomíná, že povinnost vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy podle čl. 35 odst. 1 Úmluvy se týká takových prostředků, které jsou stěžovateli dostupné a které mohou napravit namítanou situaci. Tyto prostředky nápravy musí existovat s dostatečnou mírou jistoty, a to nejen v teoretické rovině, ale i v praxi, jinak by postrádaly požadovanou přístupnost a účinnost; je přitom povinností žalovaného státu prokázat, že uvedené požadavky jsou splněny. Stěžovatel, který použil zjevně účinný a dostatečný právní prostředek nápravy, nemůže být obviňován z toho, že se nepokusil použít jiné dostupné prostředky, u kterých měl ovšem jen malou šanci na úspěch (Aquilina proti Maltě, č. 25642/94, rozsudek velkého senátu ze dne 29. 4. 1999, § 39).
13. Aby bylo možné rozhodnout, zda stěžovatelka za okolností tohoto případu splnila požadavek vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy, je nezbytné stanovit, který akt orgánu státu měl nepříznivý dopad na dotčenou osobu. Soud v tomto ohledu poznamenává, že stěžovatelka namítá odmítnutí vykonat rozhodnutí spočívající v dočasném zajištění její nemovitosti, nařízené dne 9. 8. 2013 soudcem v přípravném řízení, příslušnými vnitrostátními orgány a vyklidit tak předmětné prostory. Zajištění nemovitosti bylo nařízeno s cílem zajistit ochranu vlastnického práva poškozené strany v řízení a umožnit jí navrácení držby jejího majetku.
14. Soud nejprve poznamenává, že vláda neuvedla, který konkrétní typ žaloby u civilního soudu by mohl vést přímo k výkonu rozhodnutí a vyklizení prostor. Dále uvádí, že pokus stěžovatelky o identifikování osob, které obsadily nemovitost s cílem postavit je před soud, byl neúspěšný pro odmítnutí vnitrostátních orgánů zpřístupnit údaje, které se jich týkají. Soud připomíná, že prostředek, kterým by došlo k odškodnění, nemá takovou povahu, jež by nahradil nečinnost vnitrostátních orgánů ve vztahu k obsazení budovy stěžovatelky (viz, mutatis mutandis, Matheus proti Francii, č. 62740/00, rozsudek ze dne 31. 3. 2005, § 71; a Sud Est Réalisations proti Francii, č. 6722/05, rozsudek ze dne 2. 12. 2010, § 59).
15. V každém případě, pokud jde o stížnost stěžovatelky týkající se zásahu do jejího vlastnického práva, Soud poznamenává, že trestní oznámení podané ve stejný den, kdy došlo k obsazení její nemovitosti, jež bylo navíc několikrát zopakováno a vedlo k vydání rozhodnutí o dočasném zajištění nemovitosti, mělo právě za cíl ochranu vlastnického práva stěžovatelky a vyklizení prostor nemovitosti v jejím vlastnictví.
16. Soud navíc poznamenává, že jsou to právě vnitrostátní orgány, které mají povinnost napomáhat výkonu rozhodnutí tak, aby stěžovatelka dosáhla vyklizení nemovitosti. Povinnost jednat tak leží na vnitrostátních orgánech a nikoli na stěžovatelce. Požadovat od dané osoby, aby činila další kroky, jejichž výsledek by byl vzhledem k tomu, že osoby nelegálně obsadily danou nemovitost a nebyly identifikovány nebo zadrženy, stejný, by bylo v rozporu s požadavky čl. 35 odst. 1 Úmluvy (viz, mutatis mutandis, Matheus proti Francii, č. 62740/00, rozhodnutí ze dne 18. 5. 2004; a Barret a Sirjean proti Francii, č. 13829/03, rozhodnutí ze dne 3. 7. 2007).
17. Ze stejných důvodů se Soud domnívá, že stěžovatelce nemůže být vytýkáno, že svou žalobou na nečinnost vnitrostátních orgánů podanou ke správnímu soudu nepředložila dříve. Je tomu tak tím spíše, že posledně uvedený prostředek nápravy, který stěžovatelka podala dne 25. 5. 2015, byl v projednávaném případě zbaven jakéhokoli účinku, jelikož o něm správní soud nerozhodl a jelikož právu stěžovatelky užívat svůj majetek nebyla doposud poskytnuta soudní ochrana. Soud připomíná, že podle jeho judikatury musí právní prostředek nápravy existovat s dostatečnou mírou jistoty, a to nejen v teorii, ale i v praxi, jinak by postrádal přístupnost a účinnost, jak je vyžadováno Úmluvou (Sakik a další proti Turecku, č. 87/1996/706/898-903, rozsudek ze dne 26. 11. 1997, § 53; Vernillo proti Francii, č. 11889/85, rozsudek ze dne 20. 2. 1991, § 27; Johnston a další proti Irsku, č. 9697/82, rozsudek ze dne 18. 12. 1986, § 45; a Veysel Şahin proti Turecku, č. 4631/05, rozsudek ze dne 27. 9. 2011, § 21).
18. Vláda ve vztahu k ustanovení nařízení s mocí zákona č. 14 z roku 2017, na které odkazuje ve svých vyjádřeních, nakonec ani neuvedla, jakým způsobem poskytla stěžovatelce účinnou a

konkrétní ochranu práv plynoucích z Úmluvy.

19. Námitku vlády týkající se nevyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy proto nelze přijmout.
20. Vzhledem k tomu, že stížnost není zjevně neopodstatněná ve smyslu čl. 35 odst. 3 písm. a) Úmluvy a že se nejedná o žádný jiný důvod nepřijatelnosti, Soud ji prohlašuje za přijatelnou.
21. K odůvodnění
22. Tvrzení stran
23. Stěžovatelka namítá nečinnost vnitrostátních orgánů ve vztahu k násilnému obsazení její nemovitosti, a to navzdory rozhodnutí, které v její prospěch vydal soudce v rámci přípravného řízení. Uvádí, že situace přetrvává navzdory četným výzvám a krokům, které podnikla, aby dosáhla výkonu uvedeného rozhodnutí a vyklizení její nemovitosti. To podle ní prokazuje, že vnitrostátní systém neposkytl jejím právům dostatečnou ochranu.
24. Stěžovatelka dále uvádí, že obsazení její nemovitosti je pro „hnutí za právo na bydlení“ otázkou jejich hrdosti, neboť hnutí pravidelně organizovalo v prostorách jejího majetku oslavy a veřejné akce ve prospěch boje za bydlení, a to aniž by mělo někdy obavy ze zásahu vnitrostátních orgánů. Považuje přitom za nepřijatelné, aby osoby, které obsadily její nemovitost bez právního důvodu, ji beztrestně užívaly po dobu více než pěti let, zatímco stěžovatelka je i nadále povinna hradit vzniklé náklady za spotřebu vody a elektřiny.
25. Vláda nezpochybňuje, že nemovitost stěžovatelky je obsazena bez právního důvodu třetími osobami. Dodává ovšem, že příslušné vnitrostátní orgány (...) jsou určeny nejen k tomu, aby vykonaly rozhodnutí ze dne 9. 8. 2013, které má poskytnout ochranu vlastnického práva stěžovatelky, ale také aby zajistily respektování základních práv osob obývajících nemovitost a požadavek na zachování veřejného pořádku. Vláda proto uvádí, že výkon dočasného zajištění nemovitosti byl vzhledem ke složitosti situace a různým zájmům jednoduše odložen.
26. Upřesňuje, že stěžovatelka byla osobně informována vnitrostátními orgány o okolnostech spojených s výkonem zajištění její nemovitosti, a to zejména dopisem ze dne 17. června 2015.
27. Vláda také potvrzuje, že řešení situace stěžovatelky je pro vnitrostátní orgány prioritou. Důkazem toho je, že 30. 3. 2016 byl oficiálně městský úřad v Římě vyzván k podniknutí nezbytných kroků k nalezení alternativního bydlení pro osoby nacházející se v předmětné nemovitosti.
28. Vláda se domnívá, že nedošlo k zásahu do vlastnického práva stěžovatelky. Podle ní naopak přijaté opatření k zajištění nemovitosti, tedy rozhodnutí ve prospěch stěžovatelky, prokazuje uznání jejího práva na pokojné užívání majetku.
29. Hodnocení Soudu
30. a) K porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy
31. Soud nedávno shrnul zásady vyplývající z jeho judikatury v oblasti práva na přístup k soudu v rozsudku *Lupeni Greek Catholic Parish a další proti Rumunsku* (č. 76943/11, rozsudek velkého senátu ze dne 29. 11. 2016, § 84–90). Soud dále připomíná, že právo na výkon rozhodnutí je jedním z aspektů práva na přístup k soudu. Jak již Soud potvrdil, právo na přístup k soudu by bylo jen iluzorní, pokud by vnitrostátní právní řád smluvního státu umožňoval, aby konečné a závazné soudní rozhodnutí zůstalo na úkor jedné strany nevykonané. Bylo by skutečně nemyslitelné, aby čl. 6 odst. 1 podrobně popisoval procesní záruky, které jsou poskytnuté stranám – jako jsou zásady spravedlnosti, veřejnosti a rychlosti – a to bez toho, aby chránil výkon soudních rozhodnutí. Pokud by měl být tento článek chápán tak, že se týká pouze přístupu k soudu a vedení řízení, existovalo by riziko vytvoření situací, které by nebyly v souladu s principy právního státu, jež se smluvní státy zavázaly respektovat, když ratifikovaly tuto Úmluvu. Výkon rozhodnutí nebo rozsudku kteréhokoli soudu je proto nutné považovat za integrální součást řízení ve smyslu čl. 6 Úmluvy (viz, mimo jiné, *Hornsby proti Řecku*, č. 18357/91, rozsudek ze dne 19. 3. 1997, § 40).
32. Soud dále připomíná, že i když lze připustit, aby státy zasahovaly do průběhu výkonu soudního rozhodnutí, důsledkem takového zásahu nemůže být zabránění, zrušení nebo neodůvodněné odložení výkonu rozhodnutí excesivním způsobem, jakož ani zpochybnění podstaty tohoto

rozhodnutí (Immobiliare Saffi proti Itálii, č. 22774/93, rozsudek velkého senátu ze dne 28. 7. 1999, § 63 a 66). Za výjimečných okolností může být opodstatněný odklad výkonu soudního rozhodnutí po nezbytně nutnou dobu potřebnou pro nalezení uspokojivého řešení problémů veřejného pořádku (ibidem, § 69).

33. Je na každém smluvním státě, aby disponoval přiměřenými a dostatečnými soudními prostředky, které zajistí respektování pozitivních závazků jim příslušících. Úlohou Soudu je přezkoumat, zda v konkrétním případě opatření přijatá vnitrostátními orgány byla přiměřená a dostatečná (viz, *mutatis mutandis*, Ignaccolo-Zenide proti Rumunsku, č. 31679/96, rozsudek ze dne 25. 1. 2000, § 108).
34. V tomto případě Soud nejprve poznamenává, že rozhodnutí římského soudce přijaté v přípravném řízení dne 9. 8. 2013 se týkalo práva stěžovatelky na ochranu vlastnictví jejího majetku, jež má civilní povahu. Uvedené rozhodnutí o zajištění bylo navíc naléhavé povahy, neboť mělo za cíl zabránit pokračování v trestném činu s cílem zachovat celistvost majetku poškozené strany. Dále není sporu ani o tom, že předmětné rozhodnutí bylo konečné a vykonatelné.
35. Je třeba uvést, že rozhodnutí o zajištění nemovitosti zůstává i do dnešního dne nevykonané, a to i navzdory mnoha krokům, které stěžovatelka pravidelně podnikala, aby výkonu tohoto rozhodnutí dosáhla. Soud navíc uvádí, že ze strany vnitrostátních orgánů nedošlo k žádnému pokusu o výkon rozhodnutí od doby, kdy soudce zajištění nařídil.
36. Je nesporné, že vláda odůvodňovala zpoždění ve výkonu rozhodnutí z důvodů veřejného pořádku a z důvodů společenského řádu. Soud v tomto ohledu poznamenává, že důvody předložené vnitrostátními orgány pro ospravedlnění nevykonání zajištění se týkaly především nedostatku řešení otázky přesídlení osob obývajících předmětnou budovu, a to zejména pro finanční problémy městského úřadu. Důvody založené na riziku nepokojů v rámci ochrany veřejného pořádku byly uvedeny pouze obecným způsobem, bez toho, aby byly podloženy konkrétními okolnostmi. Soud je i přesto ochoten připustit, že vnitrostátní orgány mohly mít obavy z toho, že musí zmírnit vážná rizika narušení veřejného pořádku spojená s vyhoštěním několika desítek lidí, obzvláště pokud obsazení předmětné nemovitosti bylo součástí militantní akce doprovázené velkým zájmem médií.
37. Je ovšem zřejmé, že vláda nepředložila žádnou informaci o krocích, které by správní orgány podnikly, aby našly alternativní možnosti ubytování od okamžiku, kdy došlo k obsazení budovy, respektive alespoň od 30. 3. 2016, kdy prefekt zaslal oficiální list. Ani ze spisu neplynou žádná další opatření, která by byla v tomto ohledu přijata (viz, a contrario, *Société Cofinfo*, č. 23516/08, rozhodnutí ze dne 12. 12. 2010).
38. I když Soud uznává, že důvody společenského řádu a obavy související s rizikem narušení veřejného pořádku by v tomto případě mohly odůvodnit obtíže spojené s výkonem a zpožděním vyklizení prostor, přesto se domnívá, že úplná a dlouhodobá nečinnost italských orgánů je neodůvodněná. Kromě toho je třeba připomenout, že nedostatek finančních zdrojů nemůže sám o sobě představovat přijatelný důvod pro nevykonání soudního rozhodnutí (viz, *mutatis mutandis*, *Bourdiv* proti Rusku, č. 59498/00, rozsudek ze dne 7. 5. 2002, § 35 a *Cocchiarella* proti Itálii, č. 64886/01, rozsudek velkého senátu ze dne 29. 3. 2006, § 90) a stejně tak ani absence náhradního bydlení (*Prodan* proti Moldavsku, č. 49806/99, rozsudek ze dne 18. 5. 2004, § 53).
39. Soud je toho názoru, že vnitrostátní orgány tím, že v průběhu více než pěti let nepřijaly žádná opatření nezbytná k dosažení souladu s konečným a vykonatelným soudním rozhodnutím, zbavily v projednávaném případě ustanovení čl. 6 odst. 1 Úmluvy jakéhokoli užitečného účinku a porušily principy právního státu založeného na panství práva a ochraně právních vztahů. Došlo proto k porušení tohoto ustanovení.
40. b) K porušení čl. 1 Protokolu č. 1
41. Soud se v tomto případě domnívá, tak jak bylo již konstatováno v rozsudku *Matheus* (viz výše) a na rozdíl od svých závěrů, ke kterým dospěl v rozsudku *Immobiliare Saffi* (viz výše, § 46), že

odmítnutí vnitrostátních orgánů přistoupit k vyklizení nemovitosti nepředstavuje opatření nezbytné k úpravě užívání majetku ve smyslu čl. 1 Protokolu č. 1. V tomto případě, i když otázka přemístění osob byla vzata v úvahu, odmítnutí přistoupit k vystěhování těchto osob nevyplývá přímo z aplikace práva vztahujícího se na sociální nebo hospodářskou politiku v oblasti, jako je například poskytování ubytování nebo sociální podpora pro nájemce v obtížích, nýbrž z odmítnutí příslušných orgánů přistoupit za konkrétních okolností a v průběhu několika let k vyklizení nemovitosti stěžovatelky. Nedostatek spočívající v nevykonání rozhodnutí přijatého v přípravném řízení dne 9. 8. 2013 musí být proto podle Soudu posouzen ve světle obecné normy obsažené v první větě prvního odstavce čl. 1 Protokolu č. 1, která stanovuje právo pokojně užívat svůj majetek (viz, mutatis mutandis, rozsudek Matheus, viz výše, § 68).

42. Soud mimo jiné připomíná, že skutečný a účinný výkon práva, který je zaručen čl. 1 Protokolu č. 1, nemůže záviset jenom na povinnosti státu zdržet se jakéhokoli zásahu, ale že od státu lze vyžadovat i pozitivní opatření směřující k ochraně práva, a to zejména v těch případech, kdy existuje přímé spojení mezi opatřeními, která stěžovatelka může legitimně od vnitrostátních orgánů očekávat, a účinným užíváním jejího majetku (Öneryildiz proti Turecku, č. 48939/99, rozsudek velkého senátu ze dne 30. 11. 2004, § 134).
43. Panství práva, které je jedním ze základních principů demokratické společnosti a jež je inherentní každému článku Úmluvy, navíc ve spojení s první větou čl. 1 Protokolu č. 1 odůvodňuje uložení sankcí státu, který odmítl vykonat nebo nařídil výkon soudního rozhodnutí (rozsudek Matheus, viz výše, § 70).
44. Ve vztahu k tomuto případu Soud opakuje, že vnitrostátní orgány byly v průběhu více než pěti let nečinné ve vztahu k soudnímu rozhodnutí, kterým soudce v přípravném řízení nařídil vyklizení nemovitosti stěžovatelky.

Soud již uznal, že z důvodů společenského řádu a nezbytnosti zachování veřejného pořádku, které nezpochybňuje, mohl být odklad výkonu rozhodnutí odůvodněn. Za přijatelné ovšem nemůže považovat celkovou prodlevu v nevykonání rozhodnutí v tomto případě, která ještě ostatně stále trvá a která je spojena s úplnou absencí informací ohledně kroků, které se podnikly nebo se plánují podniknout k ukončení této situace. Soud má na zřeteli i to, že stěžovatelka je i nadále povinna hradit náklady na spotřebu energie, kterou spotřebovaly osoby nacházející se v nemovitosti stěžovatelky.

59. Vnitrostátní orgány s ohledem na individuální zájmy stěžovatelky měly po přiměřené době strávené hledáním uspokojivého řešení přijmout nezbytná opatření, kterými by bylo respektováno soudní rozhodnutí.
60. Z důvodů podobných těm, které jsou uvedeny v souvislosti s tvrzeným porušením čl. 6 odst. 1 Úmluvy, se Soud s ohledem na výše uvedené domnívá, že v projednávané věci došlo k porušení čl. 1 Protokolu č. 1 Úmluvy.
61. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 13 ÚMLUVY

(...)

III. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

64. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

1. Újma
2. Stěžovatelka požaduje částku ve výši 9 517 500 eur jako náhradu za materiální újmu. Uvádí, že

tato částka odpovídá výši nájmu, na který by měla nárok, a to 2 115 000 eur ročně, pokud by byl hrazen od okamžiku obsazení její nemovitosti. Požaduje také 100 000 eur jako náhradu morální újmy.

3. Vláda uvádí, že žádná částka nemůže být stěžovatelce přiznána z titulu spravedlivého zadostiučinění, zejména s ohledem na možnost získat příslušnou náhradu na vnitrostátní úrovni.
4. Soud poznamenává, že základem pro přiznání spravedlivého zadostiučinění je v tomto případě zjištění porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy a čl. 1 Protokolu č. 1 Úmluvy z důvodu nevykonání soudního rozhodnutí nařizujícího vyklizení nemovitosti stěžovatelky.
5. Stěžovatelka požaduje náhradu materiální újmy ve výši nájmu, které by byla získala, pokud by se svojí nemovitostí mohla disponovat. Soud se domnívá, že i když stěžovatelka nepochybně utrpěla materiální újmu v důsledku dlouhotrvající nečinnosti ve vztahu k násilnému obsazení její nemovitosti, nelze spekulovat o tom, jaké mohla mít stěžovatelka příjmy z nájmu, kdyby mohla využívat svoji nemovitost, která v předmětné době nebyla pronajata. Znalecký posudek, který byl obstarán na žádost stěžovatelky, neumožňuje Soudu přesně vypočítat výši škody, která byla z tohoto důvodu způsobena.

Soud ve shodě s vládou nakonec uvádí, že stěžovatelka mohla získat náhradu škody před vnitrostátními orgány, které jsou v lepším postavení posoudit materiální újmu způsobenou poškozenému z důvodu obsazení nemovité věci.

69. Soud navíc uvádí, že ve vztahu k nákladům, které vznikly stěžovatelce zejména uhrazením nákladů na spotřebu energie osobami, které obsadily budovu, a daní z nemovitých věcí, nebyly tyto náklady v žádosti o spravedlivé zadostiučinění vyčísleny ani uplatňovány.
70. Za těchto okolností nebude nárok na náhradu materiální újmy stěžovatelce přiznán (Barret a Sirjean, viz výše, § 54).
71. Soud se naopak domnívá, že stěžovatelka utrpěla určitou morální újmu, kterou pouhé shledání porušení jejich práv ze strany státu nemůže nahradit. Soud proto na spravedlivém základě podle čl. 41 Úmluvy stěžovatelce přiznává částku ve výši 20 000 eur.
72. Úroky z prodlení

(...)

VÝROK

Z těchto důvodů Soud jednomyslně

1. Prohlašuje stížnost za přijatelnou;
2. Rozhoduje, že došlo k porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy a čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě;
3. Rozhoduje, že není důvod zabývat se námitkou uplatněnou na základě čl. 13 Úmluvy;
4. Rozhoduje
5. a) že žalovaný stát má stěžovatelce uhradit ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy rozsudek podle čl. 44 odst. 2 Úmluvy nabude právní moci, 20 000 eur (...) jako náhradu morální újmy;

(...)

5. Zamítá v ostatním návrh na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

(Zpracoval Mgr. Ladislav Kováč, LL.M.)